Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus
Innehållsansvar: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef
Granskad av: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef
Godkänd av: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef
Giltig från: 2026-08-26
Giltig till: 2028-08-26

Somatiska vårdplatser vid SÄS, ansvarsfördelning

Förändringar sedan föregående version

Justerad eskaleringsplan. Ny rubrik ”Vård av vuxenpatient på barnavdelningen SÄS”. Daglig avstämningsmöten förlängts från v. 39 till v. 53.

Sammanfattning

Riktlinjen beskriver förutsättningar och ansvar för nyttjande av somatiska vårdplatser på Södra Älvsborgs Sjukhus.

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version 1
Sammanfattning 1
Förutsättningar 2
Ansvar 2
Definition vårdplatser 3
Definition av områden 4
Utförande 4
Eskaleringsplan vid brist på somatiska vårdplatser 6
Arbetsgrupp 7
Länkförteckning 7

Förutsättningar

Ansvar

Sjukhusdirektörens ansvar

Sjukhusdirektören äger beslut om antalet fastställda vårdplatser inom SÄS.

Styrråd Slutenvård bistår sjukhusdirektören med förslag på långsiktig planering och dimensionering av vårdplatser inom sjukhuset.

Verksamhetsområdets ansvar

Verksamhetsområdeschef (VOC) säkerställer verksamhetsområdets (VO) vårduppdrag, ansvarar för patientflödet inom sitt VO och beslutar om resursfördelning inom denna. Samordning sker med andra VOC vid behov. Rutiner ska finnas för att kunna möta belastningstoppar med behov av ökade resurser.

Varje verksamhetsområde tillser att rutiner finns för att hålla sig informerad om sina utlokaliserade patienter.

Bakjourens ansvar

Informera sig om platsläget i det egna verksamhetsområdet, för att jourtid kunna utföra nödvändiga åtgärder om överbeläggningssituation hotar. Se riktlinje Bakjourer - Ansvar och befogenheter vid Södra Älvsborgs Sjukhus.

Vårdplatssamordnare/VPSO uppgift

Se rutin Vårdplatssamordnares (VPSO) uppdrag och mandat vid SÄS.

Medicinskt ansvar för utlokaliserad patient

Hemavdelningen ansvarar för medicinsk vårdplan, läkarrond, läkarordinationer, läkemedelslista och journaldiktering. Rondning genomförs dagligen av läkare från hemavdelningens VO.

Mottagande avdelning står för vårdplats med tillhörande omvårdnadspersonal samt medicinska sekreterare.

Definition vårdplatser

Källa: Socialstyrelsen termdatabank.

Vårdplats

Ligg- eller sittplats på vårdenhet som kan användas för vård och behandling.

Fastställd vårdplats

Vårdplats i slutenvård beslutad av huvudman. Fastställd vårdplats är en administrativ benämning och används i till exempel budget- och planeringssammanhang.

Disponibel vårdplats

Vårdplats i slutenvård med fysisk utformning, utrustning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Överbeläggning

Inskriven patient vårdas på vårdplats som inte uppfyller kraven på disponibel vårdplats.

Varje enhet ska ha rutin för situation då överbeläggning inträffar, och icke ordinarie vårdrum tas i anspråk. (Beslut från Arbetsmiljöverket 2011, SÄS diarienummer 00590-2010-16 - Förbud enligt 7 kap. 7§ arbetsmiljölagen).

Överbeläggning med placering i korridor är ej tillåten. Dock kan patient som är medicinskt färdigbehandlad under väntan på snar transport vistas i lokal ej avsedd som vårdplats. Uppstår nytt vårdbehov flyttas patient till lämplig plats.

Fastighet stöd och service (FFSS) ansvarar för att dagligen kontrollera förekomst av överbeläggning och stöttar med extra lokalvårdsinsats. Se rutin Lokalvård, - Extra insatser vid överbeläggning, SÄS.pdf

Utlokaliserad patient

Patient som är inskriven, men vårdas på en annan enhet än den med rätt kompetens och medicinskt ansvar, benämns som utlokaliserad.

Patienten är inte utlokaliserad när det är medicinskt motiverat att vårda på annan vårdenhet, exempelvis kirurgisk vård på barnavdelning, isoleringsvård eller intensivvård.

Definition av områden

Medicinska området

Vårdavdelningar som organisatoriskt tillhör VO Medicin, VO HIVÖ, VO Neuro/rehab/nära vård.

Opererande området

Vårdavdelningar som organisatoriskt tillhör VO Kvinna/Barn, VO Kirurgi/ortopedi/ÖNH.

Utförande

Beslut om antal vårdplatser

Permanent förändring av vårdplatsantal beslutas av sjukhusdirektör.

Styrråd slutenvård informeras om behov av tillfälliga neddragningar av vårdplatsantal, beslut tas i samråd med operativ chef. (Exempelvis lokalpåverkande åtgärder.) Respektive VOC ansvarar för att informera berörda vid förändring.

Vid tillfälligt behov som överstiger rådande vårdplatstillgång ändras vårdplatsantalet av VOC på eget VO eller av samordnande VOC. Detta görs efter daglig avstämning. Underlag till Användarstöd (formulär på intranätet) skrivs av ansvarig vårdenhetschef (VEC) efter beslut. Förändringen godkänns av styrråd slutenvårds ordförande, eller av annan utsedd funktion.

Daglig avstämning och nyttjande av vårdplatser

Vårdplatssamordnare leder och fördelar flöde inom respektive vårdområde.

Fram till och med vecka 53 2026 dagliga avstämningsmöten kl 13:00 enligt rutin Avstämning vårdplatser SÄS 2026.

Dragande flöde till rehab dagtid, samt till infektion i dialog mellan VPSO och infektionsläkare.

Låsta platser kan finnas för patient med behov av TTX eller trombolys, eller patient med sepsis. Alternativt ska en plan för förflyttning av patient finnas för att bereda plats för nästa patient med behov.

Eskaleringsplan, för när antalet disponibla vårdplatser inte är tillräckligt för att täcka behovet, finns i slutet av rutinen. Avsteg från denna eskaleringsplan kan behöva göras, utifrån rådande omständigheter.

Flytt av patient till/från vårdavdelning inom SÄS

Inför överflyttning av patient till/från annan vårdavdelning inom SÄS se checklista Flytt av slutenvårdspatient inom SÄS – checklista.

Vård av vuxenpatient på barnavdelningen SÄS

Barnavdelningen vårdar barn och ungdomar mellan 0–18 år.

Om SÄS somatiska vuxenvårdplatser inte räcker till kan barnavdelningen, om de har lediga platser, vara behjälplig med att vårda ung vuxen patient. Patient som kan komma i fråga skall vara lämplig att vårdas tillsammans med barnpatienter. (Patient med alkohol/drog- missbruk, allvarlig psykisk sjukdom eller demens vårdas inte på barnavdelning).

Utlokalisering direkt från akutmottagningen

Utlokalisering direkt till annat VO bör undvikas, då det medför ökad risk för vårdskada. Vid utlokalisering väljs hemavdelning utifrån patientens preliminära diagnos och förespråkad vårdavdelning. Mottagande avdelning ansvarar för att ha kännedom om hemavdelning.

Patienter som vårdas på IVA

- Se rutin In- och utskrivningskriterier för vård på IVA, SÄS

Överföring av patient till/från HIA

- Se rutin Inläggning på HIA.

Överföring av patient för vård på plats avsedd för specialiserad palliativ vård

- Se rutin Vårdplats för specialiserad palliativ vård. Tillfällig rutin, SÄS.pdf

Överföring av patient mellan sjukhus i VGR

- Se riktlinje Vårdansvar och överflyttning av patient mellan sjukhus, SÄS.

Eskaleringsplan vid brist på somatiska vårdplatser

Läge	Åtgärd	Ansvarig
Normalläge	Vårdplatssamordnare leder och fördelar flöde inom respektive område (medicinska/ opererande)	Vårdplatssamordnare
Eskalering Steg 1 Antalet disponibla vårdplatser inom ett vårdområde räcker inte till, i förhållande till förväntat behov kommande dygn	Angivna överbeläggningsplatser används för hela: • I första hand vårdområdet • I andra hand hela SÄS	Vårdplatssamordnare Samordnande VOC
Eskalering Steg 2 Trots vidtagna åtgärder räcker inte vårdplatserna på SÄS	Aktiverande av förstärkt operativ ledning, se Förstärkt operativ ledning vid extraordinär platsbrist, SÄS . Ställningstagande till öppnande av icke fastställda vårdplatser på befintliga avdelningar.	Samordnande VOC Operativ chef
Eskalering Steg 3 Trots vidtagna åtgärder räcker inte vårdplatserna på SÄS	Öppnande av beredskapsavdelning på tomställd avdelning. Planering för öppnande inom 48 timmar.	Samordnande VOC Operativ chef

Arbetsgrupp

För innehållet svarar

Eva-Marie Boman, ordförande Styrråd slutenvård

Remissinstanser, utgåva 1

Sjukhusledning, SÄS
Verksamhetschefer SÄS
Medicinsk beredningsgrupp SÄS
Verksamhetschefer inom medicinska området, SÄS, (MiB), jan 2018

Länkförteckning

- Socialstyrelsen termdatabank. https://termbank.socialstyrelsen.se/?TermId=714&SrcLang=sv
- Beslut från vårdplatsmöten. SÄS interna webb https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/vard/vardplatser-och-bemanning/Beslut-om-forandring-av-disponibla-vardplatser

  Nedan sjukhusövergripande styrdokument, se https://insidan.vgregion.se/forvaltningar/sodra-alvsborgs-sjukhus/styrande-dokument
- Förstärkt operativ ledning vid extraordinär platsbrist, SÄS.
- Vårdplatssamordnares (VPSO) uppdrag och mandat vid SÄS.
- Bakjourer - Ansvar och befogenheter vid Södra Älvsborgs Sjukhus.
- Vårdplats för specialiserad palliativ vård, SÄS.
- Öppenvårdsplats/23-timmarsplats, SÄS Borås.
- Vårdansvar och överflyttning av patient mellan sjukhus, SÄS.
- In- och utskrivningskriterier för vård på IVA, SÄS. Lokal rutin, VO an/op/iva SÄS.
- Inläggning på HIA. Lokal rutin, VO medicin SÄS

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef

Granskad av: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef

Godkänd av: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9642-738863596-176

Version: 25.0

Giltig från: 2026-08-26

Giltig till: 2028-08-26